

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Liberalni kmetijski prijatelji.

Kmetijske ljudi so nekdanj pri nas nemški grajščaki tlačili. Sedaj jih pa izsesavajo nemški liberalci. Prvi so se upirali na svoje grajščine, drugi pa odirajo kmetijsko prebivalstvo s svojimi liberalnimi napravami, najhujše s pomočjo denarja, kapitala. Nekdanj je kmet hlapčeval grajščakom in trepetal pred njihovimi beri, sedaj rabota liberalnemu kapitalu in se trese pred svojimi upniki in oderuhi. Traja to že 20 let. Kmetijski stan naglo propada, kar vidi vsak, ki ni slep. Kmetje sami to že dobro spoznavajo in si prizadevajo liberalni jarem otresti. Povsod volijo, kder so le nekoliko še živi, konservativne može v župane, zastopnike poslance. Pri Nemcih je na kmetih liberalen poslanec bela vrana. Novošegni liberalizem jim velja povsod kot najhujši sovražnik.

Liberalci to sami dobro vedó. Tem bolje se moramo čuditi njihovi predrznosti, da zopet prihajajo kmetov lovit. No, hvala Bogu, pri nas je tudi slovenski kmet že toliko spametovan, podučen, da le malokteri še veruje v liberalno evangelije. To se je videlo tudi v nedeljo 26. avgusta, ko so nemški liberalci močno bobnali v Mahrenbergu, Šmariji in Slatini. Vabili in lovili so kmete v nemški „šulverein“, pa kaj so opravili? Nič druga, kakor da so nekaj pijanih muh privabili, z njimi vred se upijani in potem v razne svoje liberalne časnike lagali.

Takšni pijani shodi ugajajo k večjemu krčmarjem, kmetu ne pomagajo nič. Ta že vé ali se lahko uveri iz sledečih vrstic, da nemški liberalci nimajo srca niti za nemškega, kamo li še za slovenskega kmeta. Jim je le za gospodstvo mar in za liberalni žep svojih kapitalistov. Le konservativci, nemški in slovenski, brigajo se za kmeta. Oni si prizadevajo liberalno povodenj, ki hoče kmečki stan zaliti, hitrej ko mogoče zajezi. Minister Pražak je že lani ukazal iz zemljiščnih ali gruntnih

knjig izpisati vse dolgove, da se izvé, koliko so gruntni posestniki dolžni in koliko obrseti ali činžev da na leto plačajo. No, in tu izvemo strašne reči. V liberalni dobi od l. 1860 naprej so kmete spremenili v tlakarje liberalnim napravam in kapitalom. Samo od l. 1871 — 1881 se je vsako leto dolgov navesilo po 80 milijonov, vkup 859 milijonov goldinarjev. Drugo pa malo poprej. Pred l. 1860 bili so kmetje še primeroma malo zadolženi. Brez Dalmacije, Gališkega in Bukovine vknjiženih je v vseh naših deželah 2722,527,610 fl., od teh pripada na kmetijska posestva: 1946,000,000 fl. in morajo kmetje vsako leto plačati činžev, ako nečejo tožeb imeti in dražbam zapasti: 186 milijonov. To je nova tlaka in rabota, katere prej v tutej meri ni bilo. To je sad nemškega liberalizma, ki je razsajanju kapitala, oderuhom dveri na stežaj odprl.

Najhujši so štajerski liberalci. Zato so pa štajerski kmetje primeroma najhujše zadolženi. Kajti na Kranjskem pride povprek na enega človeka v primeri dolgov do prebivalstva, 135 fl., na Koroškem 185 fl., na Štajerskem pa 213 dolga. Kranjski kmetje imajo vknjiženega dolga 54,885,850 fl., koroški 52,108,789 fl., štajerski pa: 190 milijonov in 763,839 fl. Pomnite, kmetje slovenski in čitatelji „Slov. Gospodarja“, toto strahovito število: 190 milijonov so štajerski kmetje dolžni, zvečinoma hranilnicam, kder se advokatom in liberalnim zveličarjem in nemškutarskim glavačem n. pr. celjskemu Glantschnigggu itd. ne godi preslabo, ter morajo plačati poprek kakih 9½ milijona goldinarjev obresti ali činžev! To je čez 4 krat toliko, kakor znaša ves gruntni davek (letos je 2,082.000 fl. grunt. davka predpisanega).

Pomislimo še, da so štajerski liberalci deželne doklade strašno pomnožili, ker so deželne stroške do 4,712.336 fl. (l. 1861 bilo jih je kakih 800.000 fl.) pozvišali, da so drage okrajne zastope vpeljali, potepuhe in oženjene nemaniče srenjam obesili, trganje gruntov itd. zagovar-

jali, in dosta imamo o liberalnih kmetiskih prijateljih, kakoršnji se ponujajo sedaj n. pr. ptujski odzadnjač Mihelič ali celjski („Bauernfreund“) Glantschnigg pa njegov rep! Sedanja vlada si saj prizadeva kmetom pomagati, a toto vlado je eden izmed tistih liberalnih kmetiskih prijateljev, ki so 26. avgusta v Slatini zoper Slovence rohneli, očitno psoval in želel: naj jo h... vzame! No, to so nam lepi kmetiski prijatelji, kmetom to, kar trtne uši vinogradom! Z Bogom! Drugokrat pa nekaj!

Desterniški.

Spomenica

političnega Slovenskega društva za ministerkega predsednika grofa Taaffeja, zadevna slovensko uradovanje na Štajerskem, sprejeta v občnem zboru v Sevnici dne 12. avgusta 1883.

1. Več kakor 1200 let prebivajo Slovenci na tleh sedanje kronovine Štajerske. Polnih 600 let veljajo kot najzvestejši podložniki vladarjem iz preuzvišene hiše Habsburske. Ko je cesar Rudolf I. Habsburški naše kraje pridobil, bili so Slovenci žalostni in nesrečni rabotarji, tlakarji, podaniki nemškim grajščakom. Še le blagodušna cesarica Marija Terezija začela je kmetom stanje olajšavati, pravice grajščakom krhati, cesar Jožef storil je še več in cesar Ferdinand I., mili, je 7. septembra 1848 podpisal cesarski patent, s katerim je kmečki človek bil tisočletnega rabotanja in tlake za vselej rešen. ter v čast in veljavo svobodnega državljana povzdignjen. Tisoč let svobode oropani Slovenec postal je zopet človek, kakor so drugi svobodni ljudje.

Sedajni slavno vladajoči cesar Franc Jožef I. pa je 21. dec. 1867 podpisal državne osnovne postavbe, v katerih je vsem narodom svojega cesarstva podaril enakih državljanskih pravic. Stem stopili smo Slovenci kot vsem drugim narodom mile Avstrije enakopravni ljudje na pozorišče svetovne zgodovine, postali smo vsem drugim enakopraven narod!

2. Slovencev nas je $1\frac{1}{2}$ milijona duš, ter smo, iz mislij pusteč Italijo in Ogersko, rastreseni po 6 kronovinah avstrijskih. Na Štajerskem nas biva skupaj več kakor 400.000 duš v 7 okrajnih glavarstvih: Radgona, Maribor, Ljutomer, Ptuj, Slov. Gradec, Celje in Brežice. Zadnjih 6 skupaj pripada v cerkvenem oziru škofiji Mariborskeji. Po letošnjem šematizmu šteje cela ta škofija 466.372 duš, večinoma samih Slovencev, kajti Nemci imajo popolno faro in farno službo božjo samo v Mariboru in Ptui, pol službe božje pa v Slov. Bistrici, Celji in Mahrenbergu. Vendar v vseh imenovanih mestih in trgu Mahrenbergu treba je tudi slovensko službo božjo oskrbovati. To pa terja, da na spodnjem Štajerskem ni in tudi ne more

biti noben duhoven nameščen, ki bi dobro ne znal nemški in slovenski.

L. 1880 so ljudi šteli, pa na spodnjem Štajerskem našli samo blizu 390.000 Slovencev, ki so izrekli, da navadno govorijo slovenski. Iz tega pa sklepali, da sploh ni več Slovencev tukaj kakor 390.000, to bilo bi popolnem krivo; kajti mnogo slovenskih hlapcev in dekel in delavcev še niti vprašali niso, ampak zavoljo njihovih nemških gospodarjev precej zapisali mej Nemce; mnogo ljudij zna slovenski in nemški in so jih zaradi tega že Nemcem prišteli. Pravih Nemcev pri nas je malo, mnogo Slovencev govori tudi nemški, a ogromna večina zna le slovenski. No, in že iz tega se more sklepati, kako potrebno je na spodnjem Štajerskem, da tudi uradniki umejo obadva deželna jezika, namreč nemški in slovenski.

3. Od tiste dobe, ko smo Slovenci postali vsem drugim enakopraven narod ter dobili vsem drugim jednake pravice, morali smo tudi tem pravicam jednaka bremena prevzeti. Moramo vsled tega plačevati velike gruntne dače, precej hude deželne, okrajne in občinske doklade, razven tega nas je pa še vojniška dolžnost zadela. V tej reči smo mi štajerski Slovenci celo Nemcem naprej, kajti čeravno štejemo na Štajerskem 200.000 Nemcev več kakor Slovencev, vendar moramo Slovenci dajati več vojakov. Tako n. pr. nabirajo od Nemcev novince za 27. celi pešpolk in za dva lovška bataljona, pa za polovico 47. pešpolka; pa tudi od Slovencev, čeravno jih je za 200.000 duš manje v deželi, jemljejo rekrutov tudi za celi pešpolk 87, za dva lovška bataljona (Ptujski in Celjski), vrhu tega pa še za 6. artilerijski (topničarski) in 5. dragonski polk, mnogo slovenskih sinov služi cesarja pri pionirjih itd. Ako tedaj država Slovencev štajerskim nalaga toliko bremen, dolžna jim je tudi privoščiti in dati, česar potrebujejo za svoj obstanek, razvitek in napredek, t. j. dejansko enakopravnost v šolah, uradih in javnem življenji, kakor nam to od samega cesarja podpisana postava svečano zagotavlja. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Odbiti ali odlomljeni rogovi.

Pogosto se primeri, da si govedo odbije ali odlomi rog. To se pa primeri na dvojni način ali tako, da rog od roženega čepa odpade ali pa da se oboje roženi čep in rog odkrhne. Če se samo rog odkrhne, se rana lahko zaceli, ako se okoli krvavega čepa platnene capice ovijejo in z jesihom in žganjem proti namakajo.

Drugi dan se pomaže platnena capica s katanovcem in z njo rana obeže, da se tako

vseh zvonajnih škod obvaruje. Ako se pa tudi roženi čep odbije, tako rana začne včasih močno krvaveti in žival postane pogosto omotična in zelo nemirna.

Ako roženi čep ni do cela odbit ali odlomljen, tako je upanje, da čep zopet priraste. Ako pa je od čelne kosti ali lobanje popolnoma odbit, takrat se mora rana po gnojenju zaceliti. V prvem slučaju se mora čep krvi osnažiti, na svoje pravo mesto spraviti in če je kaj koščic na njem in med lobanjo, se morajo te lepo rahlo proč vzeti in potem vse s poklejeno obezo pritrditi in zvezati.

V drugem primeru se mora najprej kri vstaviti in potem rana z rahlim hodnikom omotati, z jesihom ali z galunovo vodo omočiti. Večkrat je treba rano osnažiti in posebno poleti nadložnega mrčesa varovati, kar se s tem doseže, da se rana z grenko vodo izpira ali pa s katranovcem ali njegovim oljem pomaže.

Pomoček zoper ovčjega brecelja.

Najboljše sredstvo, da se brecelju zabrani, da svojih pogubnih jajc ne zaleže, je katranovec. Brž ko črviči v ovčjem nosu iz jajc izlezajo, hitijo v glavo ovci. Če se pa ovcam nos meseca julija in avgusta dobro s katranovcem pomaže, se ga brecelj ogiblje in jajc ne zaleže tako namazani ovci v nos.

Namaže se pa nos ovcam z čopkom, kateri se v katranovec pomaka. Kjer je pa ovec na stotine, tam je to delo sila mudno in dolgotrajno. Pomagajo si pa tako, da korita ali žlebove, v katerih ovcam dajejo soli lizati, na njih vzgornjem delu z katranovcem pomažejo, da si tako ovce pri lizanju same katranovec na nos spravijo.

Dobro je tudi, da se na ovčji paši izorje brazda, po kateri morejo ovce nos v vzrahljano prst potikati. Če so pa črviči že iz nosa v glavo vlezli, je pre dobro, da imajo ovce podne solnčno pašo in da se ponoči v hlev zaprejo. Pravijo namreč da brečljevi črviči svitlobo in solnčno toploto ljubijo, in da jih ta iz glave vzvabi in da ovcam nazaj v nos zlezejo, pa je mogoče do njih in jih živalim iz nosa potegniti.

Kako spoznati ali je vino godno za steklenice.

Da spoznamo ali je vino godno, da se z njim naljijejo steklenice in da se tako hrani, se mora vino namreč nekaj vina do toplote od 60 stopinj согreti. Če je vino godno, se ne vsede v njem nič nesnage na dno, če pa še ni, postane vino navadno motno.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Miklošičeva svečanost.) Pri najlepšem vremenu vpričo ogrom-

nega števila slov. ljudstva se je izvršila svečanost na čast prvemu slavistu, našemu rojaku Dr. Francu vitezu Miklošiču. Na krasno okinčanem ljutomerskem trgu je bil postavljen velikanski oder, okoli ktereга se je že od ranega jutra mnogo ljudstva zbiralo. Okoli 10. ure se jih je veliko podalo na Kamenščak k Nemcu, kder je pri postavljenem slavaloku bil slovesen sprejem iz Ormoža došliх tujih gostov. Ob 11. je bila slovesna sv. meša, ktero so služili zlatomešnik Dr. Muršec z Gradca, pevci iz Ptuja in bližnjih krajev pa so na koru peli slovesno mešo zloženo od brata slavljenčevega g. Janeza Miklošiča. Točno po sv. meši so se zbrali odlični gostje in poslanci raznih družeb na prostornem odru drugi pa okoli odra po trgu. Najpred je Dr. G. Krek z Gradca zbrane pozdravil in v kratkih pa krepkih besedah razložil pomen današnje svečanosti. Za njim je burno pozdravljen g. župnik Rajč v izvrstnem govoru razlagal življenje Dr. viteza Miklošiča vpletaje marsiktere poduke slov. ljudstvu, ki je govorniku neprenehoma z glasnimi „živijo“ pritrdjevalo. Naposled še je nastopil g. Janez Miklošič, brat slavljenčev, in se je v svojem in v imenu svojega brata srčno zahvalil za toliko počestčenje, kar je velik upliv naredilo na vse poslušalce. Med posameznimi govori so pevci prav dobro zapeli na program zaznamljene pesmi, namreč v začetku „Molitev“ od Jenkota, potem „Lepa naša domovina“ od Lichteneggerja, „Mili kraj“ od Nedveda in „Što čutiš“ od D. Jenkota. Po svečanosti je bil občni obed pri g. Vaupotiču, kder je bilo vse lepo pripravljeno in nad 100 gostov, ki so se k občnemu obedu oglasili, dobro postreženih. Med obedom so se pod burnimi živijo prečitati telegrami od vseh strani slovenskega sveta, med kterimi je najbolj vse zazveselil telegram iz Belegagrada, v kterem se je poleg pozdrava javilo, da je srbski kralj Milan slavlencu podelil red sv. Save I. vrste. Tudi izvrstne napitnice so veliko navdušenje obudile. Naj omenim med drugim napitnico D. Kreka na svitlega cesarja, D. Račkija iz Zagreba na slavlansko slogo in župnika Rajča na D. Muršeca itd. Da je v takih razmerah tudi večerna veselica izvrstno se obnesla, ne more nihče dvomiti. Pri toliki množini ljudstva, ki je bilo v nekterih trenutkih vse navdušeno, se vendar ni najmanjši nered zgodil, kar najbolje kaže, da je naše ljudstvo vrlo, zavedno in da vé kaj dela. Bog daj, da bi ta svečanost še bolj pomnožila narodno zavednost ljudstva in slavo Dr. viteza Miklošiča.

Iz Loke blizo Zidanega mosta. (Volitve.) Loški kmetje! približuje se važni trenutek za Vas, ktereга morate dobro porabiti; približuje se čas volitve občinskega predstojnika, (župana) svetovalcev in odbornikov. Pazite dobro kot slovenski kmetje, vzbudite se vendar enkrat, iz

dolgega spanja in nikar si ne volite nemškutarja za župana, kakor je žali Bog do sedaj bilo; nikar ne mislite, da bi bil mož, ki prejema „Kmetskega prijatelja“, ta celo popačeni in slovenskim kmetom nasprotni list, ako ravno se jim prilizuje, in da bi bil on, ki podpira in prejema celjski grdobni list, Slovencem sovražni „Deutsche Wacht“ kedaj na Vaši strani! Ako to mislite, se jako motite. Bodite toraj pazni in volite za župana narodnega in za slovensko reč vnetega moža, kateri Vas ne bode in po krémah obiral sramotil, kakor je sedanjí župan nedavno klestil po svetovaleih in odbor-nikih, koji so pa vendar le hvale vredni narodni možje, temveč da bode po očetovsko za občino skrbel. Tako Vas tudi opominjam kot narodnjak, da si ne bodete za svetovalce in odbornike volili mož, ki je njih prijatelj „Lisjak“. Saj imate narodnih in zato sposobnih mož. Toraj možje! Nevdajte se, zdramite se in ne dajte se ponemškutariti, kar se ne zgodi, ako le malo pazite. Pred volitvijo se še vidimo!

Narodnjak.

Mozirje. (Savinjski sokol.) — Preteklo je uže leto, odkar se je ustanovilo društvo „Savinjski Sokol“ sè sedežem v Mozirji, katerega namen je, združovati sinove Slovenije pod svojo zastavo, jih krepiti telesno a bolj še dovajati jih k pravi narodni zavesti kot prvemu pogoju narodnega napredka. — V teku omenjenega časa se je društvo vezbalo tudi v telovadbi in je napravilo več izletov, kojih namen je bil, národ probujati in vzlasti udom dajati priliko za združene zabave in vpeljavati doraslo mladino v pravo národno mišljenje in gibanje. — Društvo omislilo si je v teku tega časa tudi najpotrebnejša telovadna orodja, katera pa so mu prouzročila mnogo stroškov. — „Savinjski Sokol“, uvidevši, da treba pri raznih slavnostih in izletih, ki se vsako leto prirejajo, pred vsem tudi še društvene zastave, katera naj bi bila ponos društvu in brez katere se društvo niti popolno smatrati ne more, sklenil je vsled občne želje, taisto si naročiti. — Zastava bode krasna; stala bode nad 300 fl. in se bode blagoslovila prihodnje leto v praznik svetnikov Petra in Pavla dné 29. junija z veliko slovesnostjo tu v Mozirji. — V to svrho počelo se je pri rodoljubih po Spod. Stajerskem nabirati prostovoljne darove, da se pokrijejo veliki stroški za zastavo in troški, ki bodo nastali s slavnostjo nje blagoslovljenja. — Obračamo se tedaj do blagih rodoljubov po Spod. Stajerskem z najuludnejo prošnjo, naj bi taisti izvolili mlademu društvu z obilimi darovi prihiteti na pomoč ter mu tako s tem pripomoči do že davnej zaželenene društvene zastave, katera naj bode služila v čast društvu, hrabrost vsacega posameznega člana, v navdušenje národa našega in v obrambo na-

šim nasprotnikom pod národnim gásлом: „Najprej zastava slave!“

Iz Rač pri Mariboru. (V olitev) novega občinskega odbora bo v kratkem naznanjena. Pozor tedaj! Čujemo, da se tu in tam silijo možaki v odbor, s kterimi, ako bi jih volitev zadela, ne bi mogli zadovoljni biti. Ne tujcev! Imamo pripravnih in dostojnih mož pod domačo streho dovolj! Ne kričača (da ga vsi poznamo), ki pri vsaki slednji priliki slov. kmeta velikotrebúšno in širokomafasto „Verfluchter windischer Bauer, Gsindel, Pakasch überanand“ in enako imenuje, Bog nas takih varuj! Šolskega načelnika ne kaže voliti iz večih vzrokov in ima že svoj posel. Da bi ga le tudi v redu in dobro izpeljaval. Takih tedaj, ki se posredno v odbor vriniti hočejo, ne voliti, kajti njihove razmere predobro poznamo! Katerega pa tedaj? Stari odbor, hvala mu, je dobro služil v prid občini! Mnogo grenkega mu je bilo požreti, mnogo zavoljo njegove trdno národne podlage. Ne znamo bolje storiti, kakor staremu odboru zopet glase dati ali vsaj enakomisleče, poštene može voliti. Ni mi treba tukaj osobito imenovati jih, ker gotovo vem, da ne bo šlo krivo, če se zjedínimo! Zberimo se na dan volitve polnoštevilno in združimo glase. Župana bo novi odbor že tudi pravega zadel in najlepše stori, da g. Požegarju staro zaupanje zopet izkaže. Imenujte mi bolje pripravnega! Še nekaj! To leto bi se po prizadevanji šolskega odbora imela začeti postaviti nova šola. Do sedaj, res je, smo njo morali porivati po tujih, nezdravih kotih, polnih miši in podgan. Tudi je zadnji šolski hram nevaren, ker je pod preslab in je moral že podpret biti. Spoznamo koristnost šole, ako je v pravem duhu uređjena in nikdar se nismo zoperstavljali žrtvovalnosti v tej zadevi! Vendar pa tirjamo, da se odpravijo vse nedostojnosti, katere so se kazale na starej šoli, da zginejo in se odpravijo. Pa še nekaj! Po Dravskem polji se dolgo časa potika nek zakotni perutniški kupec in v svoje zaboje ubogih živalic v tej vročini naloži, prav za prav nabaše, da ena na drugej čepi in več dni v tej hudej legi prestatí mora. Kupec si nikdar po dnevu v mesto ne upa, ker se boji, da bi ga ne zaprli. Ne samo da se pametnemu človeku to nečloveško ravnanje stúdi, še tako zanemarjeni mladini pohujševanje daje. Občinski predstojniki in vsaki naj obrne svojo pozornost na to, da se ta nedostojnost odpravi.

Iz Kozja. (Grdi prusaki ali prajzovci.) Ako kdor o meji hrovaški in kranjski potuje, bi vendar misliti moral, da nahaja tukaj same narodne kraje. A motil bi se ako bi bil prišel večer pred cesarjevim rojstnim dnevom v našo nemčúrsko gnjezdo. Tukaj so petaki leteli godcem v žep, da je le zadonela prajzovska „Wacht am Rhein“. Več kakor 30-

krat so jo morali ta večer ponavljati na povelje necega debelotrebušnika. To še ni zado-stovalo, drugo jutro so morali za en petak ne-kega grajščinskega doktorja za jutranji pozdrav še nekterokrat zagosti nemško himno. Ako bi kdor drug na cesarjev rojstni dan dal igrati prusko himno, ne bi bilo lepo, da je pa storil cesarsk uradnik, to je grda sramota.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Veliko veselje navdaja cesarsko rodbino pa vso Avstrijo o srečnem porodu v cesarjevič Rudolfovej hiši. Mnogo mest je dogodek svečano obhajalo, posebno česka Pra-ga in slovenska Ljubljana. — Minister Kalnoki je obiskal Bismarka v Solnogradu, potujočega v Gostin ter je več časa se z njim razgovarjal. Pravijo, da sta ministra se dogovorila o politiki Nemčije in Avstrije, baje tudi o tem, kaj bo z Bosno in Hercegovino. — Ljubljansko mesto dobi še letos popolnem slovenske ljudske šole, a v 3. razredu se začne nemščina učiti kot učni predmet. — Koroški deželni zbor je sklican: Slovence zastopa edini g. Einspieler. — Mag-jari neprehome preganjajo Jude, posebno okoli Zale-Egersneg, v Söjtöru, Szigethvaru, Siklošu itd. Žandarji in vojaki jih branijo pa ne po-maga nič. Mnogi so ubiti, ranjeni, hiše in šta-cune razbite in blago pokončano. Sedaj došlo je mnogo vojaštva v tamošnje kraje in je pro-glašen obsedni stan, ali hitra sodba. — Proti Hrvatom so sedaj Magjari na konji: ban Peja-čević se je branil magjarske grbe v Zagrebu zopet pribiti in je radi tega iz službe djan pa Hrvati ga tem bolje ljubijo in čislajo. Bana pa Hrvati baje ne dobijo kmalu tudi deželni zbor ne bode sklican. Velikoveč magjarski mi-nister Tisza bode vse strahoval, in general Ramberg dobi kot kraljevi komisar nalog grbe magjarske povsod, če treba, s pomočjo vojakov pribiti; slišati je, da morajo vojaki iz Ljub-ljane v Zagreb. No, Hrvati bodo branili pra-vice svoje, to pa tem leži, ker so v tem zedi-njeni in celo od Srbov podpirani. Davkarski in drugi uradniki so delali v Zagorji tolike krivice, da so se kmetje vsega navolili. Prišlo je torej zopet do hude rabuke v Krapini, kder je 2000 kmetov silno razsajalo, žandarji so 1 ustrelili in 34 zaprli, v Bistrici pa 36. V Sa-moboru, Veliki Gorici, Moravcah, Belovaru so grbe potrgali, povsod pa magjarske napise s črno barvo zamazali.

Vnanje države. Ruski car in carica mu-dita se v Kodanji na Danskem, kder so ljudje močno navraženi proti Nemcem. General Obručev postane vojni minister. — Bismark ni Fran-cozov tako v kozji rog ugnal, kakor se je na-dejal, in začne malo od svoje jeze odjenjati. Poznanski Poljaci so hoteli slaviti 200letnico

kralja Sobijeskija, ki je pomagal Dunaj rešiti Turkov pa Bismark jim je to prepovedal. Vra-tislavski škof je za avstrijsko-šlezki del svoje škofije si od papeža dal dovoliti pomočnega škofa. S tem se je Bismarku močno zameril, ker ga ni prej vprašal. Iz tega se vidi, kako drzen da je Bismark, kakšnega pomočnega škofa kdo za Avstrijo ima, ta ga nima nič skrbeti. — Rumunski minister Bratiano potuje po Ev-ropi, da iztakne, bo li vojska ali mir. — Špan-ski kralj Alfonzo pride 9. sept. na Dunaj k našemu cesarju in gre potem k nemškemu in se udeleži s srbskim kraljem Milanom velikih manevrov nemških. — Črnogorski knez je na poti domov od Carigrada. — Na otoku Java v izhodnji Indiji bil je strašen potres, 30.000 ljudij je ubitih. — Anamski cesar se pokorava Francozom in je sklenil z njimi mir pripoznavši nadoblast francosko. Sedaj imajo Francozi Anam, Chochinchino in Tonking v svojej oblasti. Ki-tajci jim tega ne pustijo in so uže 25.000 voja-kov odposlali v Tonking. Zato pride do vojske med Kitajci in Francozi, kar bode Bismarku največ po godu.

Za poduk in kratek čas.

Cesar v Poličanah in Slatini.

Cesarjevo potovanje na Slatino:

Veselje, da naš presvitli cesar obiščejo tudi Slatino, je bilo v tukajšnji okolici nepo-pisljivo in hitro je bilo vse na nogah pripravljati se na spodoben sprejem.

Dne 10. julija si pa lahko videl že v jutru cele Poličane s kolodvorom vred v najlepši obleki. Vsak si je prizadeval po svoji moči okin-šati svojo hišo, in cesta od koldvora skozi Po-ličane bila je podobna krasnemu drevoredu, po-suta z belim peskom noter do Slatine.

Posebno lepo okinčan bil je kolodvor in pa obče znana, ljubeznjiva hiša Hartner-jeva, pred katero je človek nehotе obstal ter občudo-val krasne vence in okusno dekoracijo.

V torek 10. julija popoldan točno $\frac{3}{4}$ 6 pri-sopiha med pokanjem možnarjev cesarski vlak; ljudstva se je vse trlo želno videti prelju-beznjivega vladarja, dobrotljivega cesarja. Iz va-gona izstopivšega cesarja pozdravi g. Mahorič v imenu občin iz okolice, in potem nagovorijo presvitli cesar zbrano duhovščino prav ljubez-njivo, zahvaljevaje se za lep sprejem, ter imajo skoro za vsakega duhovnika prijaznih besed. Potem vsedejo na voz ter se med burnimi ži-vijo-klici peljajo proti Poličanam, kjer Jih pri okusnem slavoloku pričakuje šolska mladina z ogromnim številom ljudstva. Šolarji se kar tla-čijo k vozu in cesar sami pomignejo kočijašu naj postoji.

Smehljajoč sprejmejo krasen šopek, ktere- ga Jim ponudi učenka J. G.; povprašajo g. nadučitelja po šolskih razmerah, in potem na- prej proti Slatini. 15 vozov Jih spremlja in kaj lepo je bilo gledati dolgo vrsto krasnih do- mačih vozov z uniformiranimi kočijaši. Lahko si videl marsiktero solzo veselja na licih pro- stega ljudstva, ki se je prav izvrstno obnašalo in še daleč za Njimi pošiljalo srčne pozdrave in gromovite živijo-klice.

Celi pot do Slatine je bil okinčan z lepi- mi slavaloki, posebno na Pečici, kjer je Sladko- gorska duhovščina s šolsko mladino pozdravila ljubeznjivega vladarja. Napisi so bili vsi slo- venski razun Slatinskega, ki je bil latinski.

Slatina je bila v najlepši praznični obleki, z dolgimi zastavami, in nikjer ni bilo videti nespodobnih „frankfurterce“.

Sprejeti so bili z navdušenimi živijo-klici, razun nekterih judovskih „hoch“, ktere so pa kmalo čisto zadušili krepki živijo-klici vrlih Slatinčanov in dragih sosedov Hrvatov.

Takega veselja krasna Dravinjska dolina še ni doživela in vsak pokazal je po svoji moči svojo ljubezen in vdanost do presvitlega ce- sarja! Bog nam Jih ohrani še mnogo, mnogo let!

Drugi dan na vse zgodaj pregledali so vso Slatino, in ko pridejo v hišo, kjer se pol- nijo flaše, zapojejo domača dekleta v narodni obleki, ljubo pesem „Po jezeru“. Cesar postojijo in veselega obraza poslušajo milo doneče glase slovenskih deklet. Ob 8. zapustijo Slatino in se odpeljujejo v Šmarije, kjer so bili neizrekljivo lepo sprejeti. [Prosimo do nedelje popisa, ker še nimamo nobenega iz Šmarije. Ured.]

Cesarjev sprejem na Slatini 10. julija je res bil sijajen nepričakovano. K temu je bilo mnogo sodelovalo, kojim vsim hvala gre nam- reč: deželni zbor pa odbor glede stroškov. Sla- tina, vsa okolica, na tisoče zbrano ljudstvo in smo menili, da jih je bilo 8000, mnogo odličnih hrvačkih gostov — pa knez dr. Alfred Win- dischgrätz, ki je nalašč za par dni zborovanje českega deželnega zbora zapustil, da se kot višji dedovni deželni nadkonjušnik štirski in spodnje-štirski rogački veliki posestnik udeleži cesarskega sprejema. Ker je ta gospod zraven svote za stroške še Bočevo goro, kar je mno- go stalo, razsvitliti dal, mu gre še posebna hvala!

Slatina je bila slavnostno okinčena in pla- polala je na široko zastava na zastavo, štirske pa avstrijske, slavalok pred Lettnerjevo gostil- nico je stal nad 400 fl.

Cesar se pripeljuje ob 1/2 8. uri zvečer. Nastalo je veselo vrišanje pa nazdravljanje, da je bilo kaj! Nemci so klicali „hoch“, Mag- jari „eljen“, šolska mladost, Hrvati pa Slovenci „živijo“.

Cesar ogledajo najprvle skupno požarno stražo Krapinsko hrvačko, Rogačko Slatinsko in nekaj Kozjanske, kakor so pravili, zatem stopijo z voza pred svojim stanovanjem in tu- kaj jih pozdravi prvog. dr. Wanisch v imenu dežel- nega odbora; zdaj obrnejo se cesar k nastavljenim deputacijam, pristopijo k duhovščini, ki je bila nastavljena v korskih srajcah med cerkvenimi zastavami: prečastiti g. dekan Rogački pozdra- vijo cesarja v imenu duhovščine, ter jih zago- tovijo najzvestejše udanosti. Cesar se milostno zahvaljujejo in razgovarjajo z g. govornikom vprašaje, kako daleč je Rogatec odstranjen, so li vsi gospodje duhovniki iz okolice; rečejo, da jih prav veseli, da so se gospodje v takem šte- vilu znajdlji (15) in rečejo, da se gospodom za- hvaljujejo lepo.

Zdaj se pokloni Slatinski srenjski zastop, dalje Rogački magistrat, okrajni zastop; potem predstavi c. kr. namestnik sodnika Rogačkega, s kojim se cesar marljivo pogovarjajo, pokloni se še ravnatelj Slatinski, pa oba zdravnika, grof Palfi, hrvački sosedni veliki posestnik in stotnik zasebne krajne straže, gospa grofica Palfi na levi rami imajoč šopek narodnih rož z dečki sinovi v narodno-hrvački obleki, zad- njič pa Alfred knez dr. Windischgrätz v opravi nemškega viteza kot častni član.

Zdaj sledi cesarski obed, h kateremu so bili povabljeni iz Slatine: č. g. nadžupnik pa gospodje: Slatinski ravnatelj, oba doktorja zdravnika pa župan; iz Rogaca č. g. dekan pa gospodje: c. kr. sodnik, župan, načelnik okr. zastopa. Po obedu je bila razsvitljava hiš pa umetna bengalična razsvitljava vseh okolišnih gor in gričev, kar vse je bilo kaj izvrstno iz- peljano. Lahko se torej ume, da je bilo vse zadovoljno z lepim cesarskim sprejemom, ki je v naši domači zgodovini z zlatimi črkami za- beležen. Cesar so podelili Slatinskemu direk- torju zlat prstan in denarnič rju zlato iglo.

Smešnica 36 Ritmeister pride po daljem odpustu zopet k svojim dragonarjem. Močno se razsrdi, ko vidi dragonca slabo jahati. Nevo- ljen mu pravi: kako se držiš grdo na konji, vse si zopet pozabil; kaj bi s teboj počel? Go- spod ritmeister, odgovori dragonar, spustite me domov!

Razne stvari.

(Princesinja Štefanija) porodila je na angelsko nedeljo v gradu Laksenburg blizu Dunaja svoje prvo dete, nadvojvodinjo, ki je bila potem 5. sept. slovesno krščena na ime sv. Elizabete.

(Slovensko društvo) prosi društve- nike, naj odrajtajo društvenino za l. 1883. Vod- stvo opomni, da so drugo leto volitve za de- želni zbor in da se nemškutarji, liberalci

uže sedaj pripravljajo na nje. Nemški „šulvereini“ so ena izmed teh priprav.

(V Kozjem) začeli so nemčurji ljudi za „šulverein“ loviti. Slovenci dveri jim pokažite. Zadnja „vahterca“ je narodnjakom kozjanskim začela žugati. Kdo se neki celjskih dedov boji?

(V Bistrici) so liberalci baje na stroške okrajnega zastopa napravili plavališče in kopališče pa tako neumno, da sta dva človeka komaj smrti všla, nedavno pa je nek davkarski uradnik utonil.

(Hudobna roka) je posestniku Brumcu v Črešnjevcih užgala 20 ostrvi ovs. Škode je 200 fl.

(Preminol) je 13letni sin Simon Roberjev v Žabji vesi pri Bistrici.

(Tatje) so posestniku Vrazu v Senarski v Slov. goricah ukradli 2 kravi, v Bučah pa kramarju Spicerju precej izpraznili štacuno, krošnjarju Martiniju iz Oplotnice je nek tujec v krčmi na Ptujскеj gori vzel čevlje, srebrno uro in 6 fl.

(Posojilnica Sevniska) postala je za druga z neomejenim poroštvom.

(Na Vozenici) je težka truga za pesek pala na 2letnega dečka Skrubejevega in k priči ubila.

(Hudo grižo) imajo v Sevnici, ki je uže veliko ljudi, zlasti otrok pobrala.

(Šolsko vodstvo na Vranskem) zahvaljuje se pristrčno veleštovanemu gosp. dr. Ipavicu, ravnatelju „Cesarjevič Rudolfovemu sadjerejskemu društvu za spodnji Štajer“ za poslano plemenite cepiče, kateri so se porabili v požlahtenje po navodu v št. 34. „Slov. Gospodarja“. Bog daj blagodejnemu društvu najboljši uspeh!

(Savinjski sokol) vabi k izrednemu občnemu zboru svoje sokole v saboto 8. sept. ob 5. uri poludne v Mozirскеj čitalnici: nagovor staroste, poročilo tajnikovo o telovadnem orodju, razgovor o zastavi, volitev odbora za nabiranje darov za zastavo, razni nasveti, zabavni večer s petjem in plesom, svira društvena godba. V nedeljo 9. sept. napravi Savinjski sokol izlet v Šoštanj obhajati obletnico šoštanjske čitalnice. Sokoli se zberejo ob 1/2 1 popoldne na g. Lipoldovem kegljišči. Točno ob 1 uri odhod. Držati se je strogo uže znanega reda.

(Všel) iz kajhe v Slov. Gradci je nekov K. Potočnik.

(Klatež) poteplje se po spodnji Koroški in sosednji Štajerski ter kmetom denarje pobira. Slepac si da prinesiti dačne knjižice in pravi da je dolžen jih pregledati in zaostale zneske iztirjati.

(Mesar Kleinšek) v Mariboru je vse svoje premoženje in še ono svoje žene zaigral, zadnjič 800 fl. eno noč v zaprti hiši neke ka-

varne, potem pa všel proti Leitersbergu in blizu tunela se vrgel železniškemu vlakupod kolosa, da je bil takoj mrtev.

(Celjski lisjak) in jegov urednik dr. Glantschnigg je zadnjič dr. Vošnjaka, mnogoletnega, velezaslužnega branitelja Slovencev, grdo napal, še njegove rodbine ne pusti pri miru.

(Od Zagreba) nam piše prijatelj lista, da so v Zagorji kmetje zato hudi na Magjare, ker te dolžijo, da morajo toliko davka plačevati, ki se neusmiljeno iztirjava.

(Hvaležni učenci) prof. Žepiča nabirajo denarjev za nagrobni mu spominček v Zagrebu. Ravnateljstvo zagrebske gimnazije prejema denar.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. č. gg. Šmid 12 fl., Vraz Jožef 2 fl., Lacko 2 fl., Beljšak, Bezenšek, Erjavac in Rat po 1 fl.

Listič uredništva: G. Zalokar v B. hvala, prejeli, objavimo prihodnjič, jednako g. K. v S. Davorin: se porabi za poduk in kratek čas, hvala. Dopis iz Holma prihodnjič, jednako iz Sromelj, Večnja in Hajdine, G. D. z. s. prosimo!

Loterijske številke:

V Trstu 18. avgusta 1883:	58, 48, 5, 74, 35.
V Linci	14, 41, 9, 59, 3.
Budapešt	77, 26, 6, 73, 15.

Prihodnje srečkanje: 8. septembra 1883.

1—2

Oznanilo.

V deželno kmetijsko šolo v Grottenhofu blizu Gradca sprejmejo početkom novega šolskega leta dne 1. oktobra 1883 učencev. Pogoji so v oznanilu „Slov. Gospodarja“ št. 34. podrobno navedeni. Prošnje se vlagajo osebno pri ravnateljstvu šole do 15. septembra t. l.

Na prodaj posestvo v Laporjih pri cerkvi, zidana hiša, na kateri je krma; potem gospodarsko poslopje, čez 2 orala njiv in 1 oral travnikov. Več se izve pri Mihlu Zorko, krčmarji v Laporjih pri Bistrici (Windisch Feistritz.)

Na prodaj

je posetvo z novo zidano hišo v Kamei in okoli 10 plugov njiv.

Zve se v J. Leonovi prodajnici v šolski ulici št. 2.

Dva hrama sta na prodaj

z opeko krita, 3 sobe, 1 sobica. 2 obokani kuhinji, klet, hlev za 6 krav, 1 škedenj, okoli 4 orale zemljišča, sadovno drevje, sočivnjak, za vsako podjetje pripravna, 900 fl. hranilničnih se lahko prevzame. Posestvo je 20 minut zunaj Maribora ob Ptujскеj cesti. Več se izve v hiši št. 13. v Tezni pri Mariboru.

Učiteljska služba

na enorazredni šoli pri sv. Andražu v Slov. goricah IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem je izpraznena. Prosilci nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 24. septembra t. l. pri dotičnem krajnem šolskem svetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuiju.

Prvosednik:

Premmerstein.

1—3

Na prodaj

posestvo na Libanji, pol ure od Ormoža, lep zidan hram s pivnico in drugim gospodarskim poslopjem in 4 plugi dobrih njiv; ondi je bila navadno krčma, ker leži na ormožko-ljutomer-ske občinske cesti; plačilni pogoji so ugodni; — drugo posestvo pa na Lešnici, pol ure od Ormoža, tudi zidan hram, pri glavnej cesti Ormož-Tomaževske in pa okoli 7 plugov njiv, sadovnjaka, košenine in nekaj hoste; plačilni pogoji tudi lahki. Natančnejše kupec lahko izve v c. k. beležniški pisarni v Ormoži. 2-3

Štacuna v najem

ali narajtengo je v Kapli pri Arveži (Arnfels), ker tik cerkve se prav rado kupuje. Spособen bi bil samski krojač ali šivilja.

Pogoji so ugodni in se zvedó pri Juriji Vollmajer, oštarijaši v Kapli. 2—3

Naznanilo in priporočilo.

Visoko častitej duhovščini in slavnemu občinstvu sploh naznanjam, da sem po smrti svoje stare matere, gospé Frančiške Šupevčeve, prevzel njeno dobro znano

svečarijo,

katere bom vodil pod sedanjo firmo:

Fr. Šupevc.

Zahvaljevaje se za ranjke izkazano zaupanje, priporočam se uljudno visoko častitej duhovščini in slavnemu občinstvu, da tudi mene blagovolé počastiti z mnogimi naročili, ker so rajnka stara mati toliko izgotovljenega blaga zapustili, da mi je mogoče takoj vsakej želji ustreči. Zagotavljam pa tudi, da v prihodnje poleg dosedanje firme ostanejo tudi dosedanja izkušeni in vestni delavci, dosedanje nizke cene, dosedanja točna in natančna postrežba in dosedanje — popolnem čisto in nepokvarjeno blago.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Josip Bernard mlajši,
vnuk ranjke Fr. Šupevc.

2—4

Naznanilo in priporočba.

P. n. občestvu dajem najuljudneje na znanje, da sem v Tegethofovej ulici šte. 9. (v graškem predmestju) prevzel prejšnjo štacuno J. V. Zupanovo z manufakturnim blagom, ter da bom podjetje pod firmo:

KARL SOSS

nadaljeval. Uverjam pa p. n. občinstvo, da si bom prizadeval, vselej mu ustrezati točno, in z dobro odbranim blagom, katerega imam ravno sedaj obilo v zalogi. Z največjim spoštovanjem

Karl Soss.

V Mariboru meseca septembra 1883.

1—2